

COL·LECTIU DE GUAITES FORESTALS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Molt Honorable Senyor Quim Torra i Pla, President de la Generalitat de Catalunya
Palau de la Generalitat, Plaça Sant Jaume 4 08002 – Barcelona

Benvolgut President,

El col·lectiu de Guaites Forestals de la Generalitat de Catalunya ens adrecem a vostè per fer-li avinent la nostra preocupació davant de l'acord de Govern, de 14 d'abril de 2020, en quant al desmantellament del cos de guaites forestals de la Generalitat de Catalunya, així com la situació de no protecció que pot patir el nostre territori forestal de Catalunya arran d'aquest acord, motius pels quals li fem arribar les següents consideracions:

Tot i que a principis de l'any en curs ja havíem tingut notícies de la intenció del Govern de la Generalitat de suprimir el cos de Guaites Forestals de la Generalitat, no va ser fins el dimarts 14 d'abril de 2020, quan la Portaveu del Govern, la Honorable Consellera, la Sra. Meritxell Budó i Pla, va anunciar l'acord de Govern de supressió definitiva d'aquest cos, motiu pel qual els guaites, en la seva majoria personal fix - discontinu, deixarà de ser cridat aquest any per realitzar la seva tasca.

Aquesta decisió es pren en base a l'informe justificatiu del canvi de model de detecció i vigilància d'incendis forestals per a l'any 2020, de data 3 de febrer de 2020, signat pel Sr. Manel Pardo i Sabartés, Director General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments (DGPEIS). Aquest informe adjunta un annex elaborat per l'empresa Forestal Catalana de l'any 2019 el qual entenem que ha estat redactat per tal de donar recolzament a la esmentada decisió, ja que des de la primera línia conté dades inexactes, incertes i, fins i tot, errònies. A tall d'exemple, s'esmenta que el cos de guaites forestals comença a realitzar les seves funcions durant els anys 90; quan realment el cos ve prestant els seus

serveis des de principis dels anys vuitanta en què la Generalitat de Catalunya va assumir les competències que anteriorment realitzava el Instituto para la Conservación de la Naturaleza de España (ICONA).

L'informe conclou que per fer efectiva aquesta modernització proposa la supressió de les torres de guaita repartides per tot Catalunya i, alhora, la del cos de guaites forestals de la Generalitat i, per tal de justificar aquesta decisió, es fa esment a una sèrie de dades que no s'ajusten a la realitat. En concret, s'esmenta que en els darrers deu anys, dels deu mil avisos rebuts, tant sols 37 avisos han estat realitzats pel servei de guaites. Les dades són clarament i absolutament errònies, o falses més ben dit. En concret, l'últim any, el 2019, per ser el més recent, a l'informe hi consta un sol avís donat pel servei de guaites, fet que és totalment erroni ja que els avisos han estat molt més nombrosos. Tal com podem acreditar, a on calgui i davant de qui calgui. Per exemple, si tenim en compte un sol punt de guaita, com el que està situat al Puig de Can Viader, torre de Massanes (La Selva), durant l'any 2019 es varen donar set (7) primers avisos, posant en coneixement la presència de columnes de fum, d'aquests sis (6) eren focs forestals i un (1) en una granja de Riudellots de la Selva; per contra d'un únic avís per part de tots els punts de la xarxa de guaites, tal com detallada l'informe.

D'aquesta manera, els avisos realitzats pel servei de guaites forestals han estat molt més nombrosos dels que consta a l'informe, i entenem que no es valora la nostra tasca, la qual ha de ser valorada com un factor més de prevenció, ja que nosaltres prestem els nostres serveis durant el mesos d'estiu, i la finalitat de la nostra feina es poder donar l'avís de presència de fum per poder afavorir una ràpida i efectiva intervenció dels serveis d'extinció.

Certament, el nostre col·lectiu no s'oposa a la modernització dels sistemes de detecció d'incendis forestals, i que aquest pugui ser realitzat per càmeres o per altres mitjans. Tot i que, aquestes càmeres actualment encara no són capaces de discriminar columnes de fum a certa distància, o en condicions meteorològiques adverses, com són els dies parcialment ennuvolats, capacitat que sí disposa l'ull humà. Realment creiem que la instal·lació de càmeres

hauria de ser un servei complementari, mantenint en servei prestat pels guaites forestals, però que l'actuació d'aquests s'hauria de mantenir els dies en què les condicions climàtiques i meteorològiques són extremes, com és donen en el nostre país durant l'estiu. A més, si la proposta que es realitza és la instal·lació de càmeres, entenem que aquestes s'hauran d'instal·lar en punts alts on actualment hi ha les torres de vigilància, amb la qual cosa s'hauran d'arranjar els accessos com la resta de la instal·lació.

L'informe omet, i no té en compte que la majoria dels grans incendis que ha patit el nostre país es concentren durant els mesos d'estiu. Per anomenar-ne alguns dels més importants, l'incendi del 18/07/98 que va cremar la Catalunya Central, amb un balanç de vint-i-quatre mil hectàrees cremades, afectant a tres comarques, o el 26/06/2019 a la torre de l'Espanyol amb una gran afectació, així com els que ha patit la zona de les Gavarres a Girona, motiu pel qual durant aquest període es fa necessari disposar d'un servei de detecció d'incendis forestals que alerti de la forma més ràpida possible. Doncs si tan sols aquest servei pot ajudar a evitar un gran incendi, amb les greus conseqüències mediambientals que aquest provoca, i amb l'obligada necessitat de destinar-hi gran quantitat de recursos econòmics per reparar els danys, sense comptar els danys socials provocats, en efecte, ens hem de preguntar si realment el país pot prescindir d'aquest servei.

També es fa esment a què dels deu mil avisos rebuts, la majoria han estat per part de la ciutadania avisant sobre l'existència d'un foc o columna de fum, tot i que no indica de quin tipus d'avisos es tracta, si són primers avisos o reiteratius. No obstant, sí que podem dir que en la gran majoria d'ocasions serà difícil que el ciutadà pugui posicionar degudament l'incendi forestal en el territori i que, per tant, la sala territorial disposi de la descripció tècnica del foc i realitzar el seguiment sobre l'evolució de l'incendi, tasques que han vingut realitzant el guaites forestals els quals han estat degudament formats tècnicament i amb l'expertesa del coneixement del territori.

Pel que fa a la falta de mobilitat, certament el guaita es troba situat en un punt alt i, evidentment, se li faria difícil poder tenir accés a la zona que hi pot haver-

hi l'incendi, però cal dir que aquesta no és la nostra funció ja que el fet que hi hagi un incendi no vol dir que al mateix temps no se'n pugui produir un altre, tal com s'ha donat en diverses ocasions. Per exemple, en els incendis de Vilopriu (Girona) o en altres, en què tot i detectar un incendi, no es pot deixar la tasca de detecció d'altres focus o nous incendis que es poguessin produir al mateix temps. Evidentment que poden ser dies puntuals i de climatologia extrema, però aquests dies són els que és important poder detectar a temps els incendis i així evitar conseqüències molt pitjors.

En quan a l'annex, adjunt a l'informe, s'intenta justificar la supressió del servei dels guaites detallant-ne la inversió necessària que hauria de fer la Generalitat per a l'adequació de les torres de vigilància dels guaites existents, fent esment a què moltes d'aquestes presenten importants mancances o tenen un difícil accés. Situació que en part és certa, a causa de la deixadesa per part de l'administració durant molts anys. Aquesta manca d'inversió o manteniment ha desembocat que molts d'aquests punts de guaita estiguin en mal estat. Per sort, gràcies a la cura i manteniment altruista dels propis guaites algunes torres no necessiten cap actuació, i d'altres amb una mínima inversió es podrien mantenir en servei sense gaires dificultats. Però queda clara la decisió d'aquest Govern, doncs des d'abans de prendre la decisió la Generalitat ja va acordar l'enderroc d'un punt de guaita, com és el cas de la torre del Puig de Can Cama de la Selva del Camp.

Som conscients que estem davant d'una decisió més política, que no pas tècnica, doncs s'acorda el tancament de les torres de guaita i amb aquesta la supressió del servei de detecció d'incendis forestals prestat pel servei de guaites de la Generalitat durant l'estiu, delegant aquestes funcions de detecció a la ciutadania, esperant que en el cas que es produeixi un incendi, hi hagi la providència que algú ho vegi a temps, en doni avís de la forma més ràpida, eficient, detallada possible i, sobretot, verídica al servei d'alertes, el qual ho comunicarà al departament pertinent. Realment estarem perdent un temps important, que en ocasions, la rapidesa i el fet de poder disposar d'indicacions expertes i concretes sobre les característiques del foc forestal, donarà la diferència entre poder controlar un incendi forestal a temps o no.

Fermament entenem que la decisió presa pel Govern de la Generalitat hauria de ser reconsiderada, ja que al Col·lectiu de Guaites Forestals de la Generalitat de Catalunya li preocupen les conseqüències que aquest despropòsit pot tenir. La realitat, a dia d'avui, és que deixarem de disposar del servei de detecció d'incendis forestals a les portes de la propera campanya forestal de l'estiu 2020. Una campanya que s'intueix difícil amb una primavera molt plujosa i humida d'enguany la qual provocarà que el bosc i el sotabosc augmentin considerablement, i que un cop arribin les fortes calors de l'estiu, aquests s'assequin, transformant-se en una important font de combustible que en el cas de produir-se un incendi forestal, afavorirà el seu desenvolupament de forma ràpida. A més, ja sigui per la situació actual d'estat d'alarma o per falta de previsió, no ens consta que la xarxa de càmeres que haurien de realitzar les tasques de detecció d'incendis estigui realment implantada en la totalitat del nostre territori. I tampoc ens consta que s'hagi pogut verificar amb garanties la seva idoneïtat i viabilitat durant els dies de forta o extrema calor de l'estiu.

Per tot això exposat, SOL·LICITEM, que el Govern reconsideri la decisió de suprimir el servei de guaites forestals de la Generalitat per a la campanya 2020 mantenint en funcionament les torres de vigilància que reuneixen la seva aptitud amb una mínima inversió, ja que realment el nostre col·lectiu ens preocupa la situació de no protecció davant de possibles incendis forestals que es poden donar, atenent la situació actual d'estat alarma nacional provocada pel Covid19, fet que dificultarà posar en funcionament qualsevol sistema alternatiu sense que hagi estat comprovada la seva efectivitat.

Comptat i debatut, volem manifestar la nostra predisposició de mantenir les reunions necessàries per tal d'aportar la documentació de què disposem i que desacredita les afirmacions contingudes en l'informe infame, en el qual es menysté la nostra tasca realitzada durant tots aquests anys amb la màxima professionalitat, tal com ha estat reconeguda en reiterades ocasions per diferents organismes.

El present escrit es farà arribar a totes les forces polítiques amb representació al Parlament, mitjans de comunicació, així com a diferents entitats socials.

Esperant tenir resposta al nostre escrit, que podran fer arribar a la següent adreça: C/ Santa Coloma núm. 54, CP 17421, Riudarenes, província de Girona.

Atentament,

Col·lectiu de Guaites Forestals de la Generalitat de Catalunya